

Protokoll 2020-09-24

Närvarande:

Annette Lundquist Larsson (M) ordförande
Sara Stenudd (V) vice ordförande
Markus Birgander (M) från § 4

Tjänstgörande ersättare:

Ewa-Marie Ås (KD)
Ola Olsson (S)
Thereza Nordlund (V)

Förhindrade att delta pga rekommendation från FHM:

Jill Eriksson (L)
Eivor Karlsson (MP)
Inger Edvardsson (S)
Sylvia Lindgren (S)
Tita Bergquist (M)
Anne Arkelsten (M)
Gunnar Würtz (L)
Maria Bosdotter (S)

Förvaltningschef Svante Borg, avdelningschef Göran Höglund och personalchef Susanna Engvall samt borgarrådssekreterare Kasper Geldon.

Tidpunkt: 16.00 – 16:45

Omfattar § 1 - 12 sid 1 - 8

Utses att justera: Ordförande och vice ordföranden

Datum för justering 2020-10-08

Kyrkogårdsförvaltningen
Administrativa avdelningen

Hallvägen 14
Box 9
121 25 Stockholm-Globen
Växel 08-50830100
kyrkogardsforvaltningen@stockholm.se
stockholm.se

Annette Lundquist Larsson

Sara Stenudd

Göran Höglund

§ 1 Dagordning, protokoll mm

Kyrkogårdsnämndens beslut

Nämnden beslutar att

1. fastställa utsänd dagordning
2. ordföranden och vice ordföranden justerar dagens protokoll 2020-10-08.

§ 2 Föregående sammanträdesprotokoll

Kyrkogårdsnämndens beslut

Nämnden beslutar att

1. godkänna protokollet från 2020-05-28 och 2020-07-09.

§ 3 Anmälan övriga frågor

Inga förelåg.

§ 4 Anmälan av inkomna protokoll och skrivelser

Kyrkogårdsnämndens beslut

Nämnden beslutar att

1. godkänna anmälan.

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslog nämnden att besluta att

1. godkänna anmälan.

§ 5 Anmälan av samrådsprotokoll

Kyrkogårdsnämndens beslut

Nämnden beslutar att

1. godkänna anmälan.

Anmälan gjordes av: Samrådsprotokoll från förvaltningsgrupp 2020-09-17.

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslog nämnden att besluta att

1. godkänna anmälan.

§ 6 Information från rådet för funktionshinderfrågor

Förvaltningschef informerade från funktionshinderrådet avseende nämndens ärenden och rådets åtgärdslista.

§ 7 Anmälan av beslut fattade av tjänsteman på delegation

Kyrkogårdsnämndens beslut

Nämnden beslutar att

1. godkänna anmälan.

Förvaltningen redovisar ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2020-09-14 delegationsbeslut fattade av tjänstemän inom kyrkogårdsförvaltningen, Dnr 1.1.3-4-2020.

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslog nämnden besluta att

1. godkänna anmälan.

§ 8 Tertialrapport tertial 2, 2020 för kyrkogårdsnämnden

Kyrkogårdsnämndens beslut

Nämnden beslutar att

1. Kyrkogårdsnämnden godkänner förvaltningens redovisning av tertialrapport 2 för 2020 och överlämnar den till kommunstyrelsen
2. paragrafen begärs omedelbart justerad.

Förvaltningen redovisar i ett tjänsteutlåtande daterat 2020-09-11, Dnr 1.2.1-1843-2020. Stadens nämnder ska via tertialrapporter till kommunstyrelsen följa upp verksamhetens mål och ekonomiska resultat. Kyrkogårdsnämnden gör i tertialrapport 2, för 2020, bedömningen att uppsatta mål och åtaganden i huvudsak kommer att uppnås och genomföras under året. Den ekonomiska prognosen visar på ett överskott om 7,5 mnkr avseende driftbudgeten och ett överskott om 76,1 mnkr avseende investeringar. Överskottet vad gäller investeringar är kopplat till förseningar av två större projekt. Under årets första två tertialer har den pågående pandemin i hög grad påverkat nämndens verksamhet.

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslog nämnden besluta att

1. Kyrkogårdsnämnden godkänner förvaltningens redovisning av tertialrapport 2 för 2020 och överlämnar den till kommunstyrelsen
2. paragrafen begärs omedelbart justerad.

§ 9 Svar på remiss med förslag till revidering av ”Handlingsplan för biologisk mångfald”

Kyrkogårdsnämndens beslut

Nämnden beslutar att

1. överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt yttrande över remissen
2. paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Förvaltningen redovisar i ett tjänsteutlåtande daterat 2020-09-14, Dnr 1.6-1505–2020. Stockholms kyrkogårdsförvaltning har mottagit en remiss från Miljöförvaltningen. Remissen omfattar redovisning av miljöförvaltningens förslag till *Handlingsplan för biologisk mångfald i Stockholms stad*. Syftet med handlingsplanen är att ange inriktningen för arbetet med biologisk mångfald inom Stockholms stad. Kyrkogårdsförvaltningen ställer sig positiva till den revidering som har gjorts av *Handlingsplan för biologisk mångfald i Stockholms stad* efter tidigare lämnade synpunkter.

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslog nämnden besluta att

1. överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt yttrande över remissen
2. paragrafen begärs omedelbart justerad.

Särskilt uttalande lämnades av *Sara Stenudd* m.fl (V) enligt följande:

”Biologisk mångfald är en av de nio planetära gränser som är grundläggande för en hållbar planet. Det är den planetära gräns som överskrids allra mest och som just nu hotar våra ekosystem mer än något annat. Människan är beroende av ekosystemtjänster från naturen. Begreppet ekosystemtjänster används för att visa den nytta människan får från naturens arbete. Till exempel renar växter vår luft och bin pollinerar våra grödor. Dessa s.k. ekosystemtjänster skapas och möjliggörs av den biologiska mångfalden. Artrikedom förstärker våra och kommande generationers livsmöjligheter och är grunden för fortsatt välfärd.

Utrotningen av arter sker så snabbt att vissa forskare talar om ett sjätte massutdöende, forskarna befarar att så mycket som 25 procent redan har försvunnit. Försvinner insekterna försvinner många av våra ekosystemtjänster. Deras överlevnad är helt avgörande för oss människor och våra samhällen. Stärkt biologiska mångfald ger positiva resultat även för klimatet, naturen och människors välmående. Det är mot denna bakgrund som Vänsterpartiet ser mycket positivt på den handlingsplan för biologisk mångfald som nu presenteras. Vänsterpartiet instämmer i de fem strategier som läggs fram.

Kopplingar till fysisk planering

Stockholm har en lång historia av jord- och lantbruk. Idag har mycket försvunnit i och med urbanisering och att staden breder ut sig. När jord- och lantbruken försvinner, växer markerna igen och artsammansättningen på platsen förändras. Idag finns vissa kulturlandskap kvar, i form av mindre ängsytter och kantzoner mot skog och bebyggelse. Där återfinns en del av de arter som är förknippade med jord- och lantbruk. Den gamla åkermarken däremot har förvandlats till gräsmattor och idag kvarstår tre stora gräsmarker i staden kvar: Gärdet, Järvafältet och Årstafältet. Dessa områden är idag nedklippta gräsmattor med låg biologisk mångfald som har stor potential för att utvecklas och bli mer artrik.

Staden behöver utveckla den biologiska mångfalden på de kvarvarande grönområden som finns. Vänsterpartiet instämmer i att Stockholm behöver växa. Fler billiga bostäder behöver byggas, tätortsnära naturmiljöer utvecklas och stadsutvecklingen ska gå hand i hand med utvecklingen av dessa. I detta utvecklingsarbete kan naturmiljöer anläggas som är väl gestaltade, med god landskapsarkitektur, och som förenar ekologiska, sociala och kulturella värden. Det kan innebära att förena initiativ för klimatanpassning och biologisk mångfald, genom exempelvis anläggning av dammar och växtbäddar som både är attraktivt för människor, djur och insekter.

Denna typ av arbete behövs inte bara vid nyexploatering och nya bostadsområden. Prioritera naturbaserade, ofta både enkla, kostnadseffektiva och mångfunktionella lösningar både i planering av nya stadsdelar och i förtätning och förvaltning av befintliga områden där grön infrastruktur blivit åsidosatt. I dagsläget är tillgången till frisk luft, närliggande natur, rent vatten osv. alltför ofta bestämt av socioekonomiska variabler, men vi har nu möjligheten att planera för ett samhälle som är både mer hållbart och mer rättvist. Det är oerhört viktigt att omställningen till ett hållbart samhälle sker på ett sätt som samtidigt bidrar till ett jämlikt och jämställt samhälle. Förutom att jämlikhet och jämställdhet givetvis är grundläggande värden i sig så visar forskning att sådana samhällen har långt bättre förutsättningar att klara en snabb

omställning mot hållbarhet. Det är också viktigt för legitimiteten i ett sådant projekt att såväl för- som nackdelar fördelas på ett rättvist sätt.

Ljutföroreningars påverkan på biologisk mångfald

Så kallad "ljutförorening" är ett problem som diskuterats under många år men som med fortsatt urbanisering blivit allt mer akut. Vänsterpartiet anser att det är positivt att handlingsplanen pekar ut ljutföroreningar som ett område för kunskapsutveckling, men menar att staden redan nu också behöver en aktiv plan för fortsatt arbete.

För oss människor är det tråkigt men inte livsnödvändigt att kunna se vintergatan en stjärnklar kväll men för nattlevande djur och insekter, som till stor del navigerar efter stjärnorna, är det just livsnödvändigt. Till skillnad från de andra stora faktorerna som pekas ut i handlingsplanen (invasiva arter och stadsutveckling exempelvis) kan ljutföroreningarna ganska enkelt kan förhindras genom att släcka "onödigt" ljus och att använda ordentliga skärmar för ljuskällorna.

Vänsterpartiet anser därför att Stockholm stads handlingsplan bör ha en tydlig strategi för hur ljutföroreningar ska minska. Denna strategi behöver, liksom övrigt arbete med biologisk mångfald, vara en del av arbetet med grön infrastruktur och bör användas i ett tidigt skede av planprocesserna. Det gynnar också klimatet, tryggheten och de estetiska värdena.

Bevara skogarna

En natur med många arter klarar lättare av den stress som ett förändrat klimat innebär. Bevarande av naturskog ger stora mängder lagrat kol och är samtidigt hem för djur- och växtliv. Skogen förser oss med en rad ekosystemtjänster som vatten- och luftrening och produktion av råvaror. En rik biologisk mångfald ökar skogens produktionsförmåga och ger större motståndskraft mot klimatförändringar. Skogsmarken binder stora mängder kol och påverkar vattenbalansen och har därmed en betydelse för både det lokala och globala klimatet.

Skogen har även stora sociala och kulturella värden. Dess betydelse för rekreation, friluftsliv och undervisning är omfattande.

Skogen och biobränslet

Behovet av förnybar energi riskerar att skapa målkonflikter då ökat behov av biobränslen innebär ökat uttag från skogarna. Den största delen av bränslet till fjärrvärmesystem kommer att komma från skogen i form av biobränsle. Det är problematiskt då skogen behövs för många ändamål.

Klimatfärdplan 2050 anger att potentialen för bioenergi i länet har uppskattats till cirka en TWh idag och upp till två TWh 2050. Med övergång till ett kontinuitetsskogsbruk kommer tillgången till bioenergi under en övergångsperiod på cirka 25 år att vara mindre.

För att skydda skogen och den biologiska mångfalden bör länets egen skog bidra med högst 0,5 TWh i form av biobränsle. Länet behöver därför ”importera” biobränsle från andra delar av landet. Därför är energieffektivisering och andra värmelösningar viktiga att genomföra.

Kopplingar till staden och regionens utvecklingsarbete

Biologisk mångfald måste vara en integrerad del av hela Stockholm stads och region Stockholms utvecklingsarbete. I det förslag som nu presenteras listas därför flera dokument som har bäring på handlingsplanen, Vänsterpartiet skulle därtill vilja inkludera RUFS 2050 - Regionala utvecklingsplan för Stockholmsregionen.”

§ 10 Svar på remiss ”Stockholms stads EU-policyarbete inom området digitalisering”

Kyrkogårdsnämndens beslut

Nämnden beslutar att

- 1. Kyrkogårdsnämnden överlämnar detta tjänsteutlåtande som svar på remissen.**

Förvaltningen redovisar i ett tjänsteutlåtande daterat 2020-09-14, Dnr 1.6-1813–2020. Kyrkogårdsnämnden har fått en remiss från kommunstyrelsen med förslag till EU-policyarbete inom området digitalisering, för Stockholms stad. Förvaltningen är positiv till förslaget till Stockholms stad EU-policyarbete inom området digitalisering och tycker att stadsledningskontorets synpunkter och förslag är genomtänkta.

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslog nämnden besluta att

1. Kyrkogårdsnämnden överlämnar detta tjänsteutlåtande som svar på remissen.

§ 11 Förvaltningschefens information

Förvaltningschef *Svante Borg* orienterade nämnden om läget på förvaltningen, bland annat om jubileumsfirandet av Skogskyrkogårdens 100-års dag som invigdes av ordföranden lördag 19 september.

§ 12 Övriga frågor

Inga förelåg.

Förs till protokollet:

Nämndens ordförande framförde nämndens tack till Karin Söderling för hennes tjänstgöring som utredare på förvaltningen, Karin går i pension 1 oktober.